

Ola Johan Sjøbakken

Vurdering av forsøks- og utviklingsarbeid

Rapport om vurdering ved Nes ungdomsskole

I all skoleutvikling synes det å eksistere et paradoks: de mange gode idéer man ønsker å gjennomføre, lar seg bare realisere dersom skolen allerede er forandret (Grepperud 2000).

Høgskolen i Hedmark
Rapport nr. 6 – 2002

Online-versjon

Utgivelsessted: Elverum

Det må ikke kopieres fra rapporten i strid med åndsverkloven og fotografiloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Forfatteren er selv ansvarlig for sine konklusjoner. Innholdet gir derfor ikke nødvendigvis uttrykk for Høgskolens syn.

I rapportserien fra Høgskolen i Hedmark publiseres FoU-arbeid og utredninger. Dette omfatter kvalifiseringsarbeid, stoff av lokal og nasjonal interesse, oppdragsvirksomhet, foreløpig publisering før publisering i et vitenskapelig tidsskrift etc.

Rapporten kan bestilles ved
henvendelse til Høgskolen i Hedmark.
(<http://www.hihm.no/Publikasjon/default.htm>)

Rapport nr. 6 - 2002

© Forfatteren/Høgskolen i Hedmark

ISBN: 82-7671-233-9

ISSN: 1501-8563

Høgskolen i Hedmark

Tittel: Vurdering av forsøks- og utviklingsarbeid Rapport om vurdering ved Nes ungdomsskole			
Forfatter: Ola Johan Sjøbakken			
Nummer: 6	Utgivelsesår: 2002	Sider: 68	ISBN: 82-7671-233-9 ISSN: 1501-8563
Emneord: Vurdering, skolebasert vurdering, mappevurdering, elevsamtalen, veiledning, supervisjon, læring, pedagogikk, L97			
Sammendrag: Denne rapporten presenterer en vurdering av et pågående forsøks- og utviklingsarbeid ved "nye Nes ungdomsskole". Hensikten med rapporten er å formidle noen resultater av vurderingsarbeidet og veiledningsdialogen i prosjektet. Vurderingen har bygd på dokumentanalyse, møter, samtaler og intervju med elever, lærere og rektor, observasjon samt spørreundersøkelse for elever og foreldre. I tillegg til presentasjon av aktuelle funn blir det antydnet hva skolen bør legge vekt på i prosessen videre.			

Høgskolen i Hedmark

Title: Experiences from research and development work Report on assessment at Nes Lower Secondary School			
Author: Ola Johan Sjøbakken			
Number: 6	Year: 2002	Pages: 68	ISBN: 82-7671-233-9 ISSN: 1501-8563
Keywords: Assessment, portfolio, development dialogue, counselling, supervision, learning, pedagogy, L97			
Summary: This report presents an assessment of the ongoing system of research and development work at Nes Lower Secondary School. The aim of this report is to pass on the experiences from the assessment and counselling in the project. The assessment is based on studies of documents, meetings, conversations and interviews with pupils, teachers and headteacher, observations and questionnaires answered by children and parents. In addition to the presentation of our findings, we have made suggestions as to what the school should prioritise in the further process.			

Forord

Jeg vil benytte anledningen til å rette en takk til Nes ungdomsskole for oppdraget med å bistå skolen i den skolebaserte vurderinga, og for inspirerende samarbeid underveis i vurderingsprosessen. En takk til personalet og rektor Oddvar Jensen for stort engasjement og åpenhet i vurderingsdialogen.

Til slutt en takk til kollega Bjørn Overland Høgskolen i Lillehammer, samt Ann-Kristin Blakstad, Høgskolen i Hedmark og medlem av Ringsaker kommunale foreldreutvalg, som har lest utkast til denne publikasjonen og bidratt med konstruktive kommentarer. En takk også til personalet i biblioteket for lærerutdanninga på Hamar for positiv innstilling til ulike forespørsler fra undertegnede.

Ola Johan Sjøbakken

Hamar, april 2002

Innhold

Forord.....	7
1.0 Forsøks- og utviklingsarbeid ved Nes ungdomsskole.....	11
1.1 Intern og ekstern vurdering.....	11
1.2 Forespørsel fra skolen.....	13
1.3 Innhenting av data.....	14
2.0 Vurdering av skolens prosjektbeskrivelse	15
2.1 Målformuleringer og målanalyse.....	15
2.2 Ny organisering av skoledagen.....	16
2.3 Entreprenørkompaniet.....	17
2.4 Elevbedrifter.....	18
2.5 Avvik fra opplæringsloven	20
3.0 Veiledning med personalet.....	23
3.1 Vurderingsdialogen.....	23
3.2 Lærerteamet	25
3.3 Plangruppa	26
4.0 Formativ vurdering.....	29
4.1 Vurdering av prosessen.....	29
4.2 Notat fra et skolebesøk.....	30
5.0 Summativ vurdering.....	35
5.1 Spørreundersøkelser for elever og foreldre	35
6.0 Spørreundersøkelse for elevene	37
6.1 Skolemotivasjon og trivsel.....	37
6.2 Prestasjonsmotivasjon og samarbeid	39
6.3 Elevmedvirkning.....	39
6.4 Arbeidsformer	41

7.0 Spørreundersøkelse for foreldrene	43
7.1 Skolemotivasjon og trivsel.....	43
7.2 Foreldresamarbeid.....	46
7.3 utfordringer og utviklingsområder.....	46
8.0 Veien videre	49
8.1 Resultatet av vurderinga	49
8.2 Noen viktige funn	50
8.3 Hva skolen bør arbeide mer med	51
8.4 Markedsføring av skolen	53
8.5 Nye utfordringer.....	54
Litteratur	59
Vedlegg.....	63
Skolevurderings-skjema for elever	65
Skolevurderings-skjema for foreldre.....	67

1.0 Forsøks- og utviklingsarbeid ved Nes ungdomsskole

1.1 Intern og ekstern vurdering

Den publikasjonen fra KUF som sterkest har lagt føringer for å få etablert et nasjonalt vurderingssystem i Norge er ”*Forslag til Nasjonalt vurderingssystem for grunnskolen*” (KUF 1997). Ekstern og intern vurdering er begreper som sto sentralt i dette utvalgets tilnærming. Utvalget bruker begrepene *intern* og *ekstern* i to betydninger:

Den ene at vurderingen utføres av personer som er innenfor (intern) det systemet som vurderes eller hentes utenfra (ekstern). Den andre at *intern* kan bety vurdering på systemets egne premisser, det vil si måling av effektivitet i forhold til de mål, prinsipper og retningslinjer som er gitt, mens *ekstern* kan bety å stille seg utenfor dette premissgrunlaget og foreta en helt fri og uavhengig vurdering (KUF 1997:6).

I følge utvalget bør en benytte intern og ekstern vurdering i begge betydningene, men perspektivene må ikke blandes. I min rolle på Nes ungdomsskole har hovedtyngden ligget på ekstern vurdering i begge de ovennevnte betydningene av begrepet: Vurderingen utføres av en person utenfor skolen, og denne personen foretar en fri og uavhengig vurdering.

Dette skiller seg klart fra ungdomsskolens egen vurdering der tyngden har ligget på intern vurdering i begge betydninger av begrepet: Dvs at vurderingen blir utført av personer innenfor skolen, og på skolens egne premisser – også kalt skolebasert vurdering. Min rapporten inneholder imidlertid også *intern* vurdering i den forstand at jeg har analysert skolens egne premisser i forhold til de mål, prinsipper og retningslinjer som er gitt gjennom skolens prosjektskisse og virksomhetsplan.

Vurderingen av forsøks- og utviklingsarbeidet ved Nes ungdomsskole har bygd på dokumentanalyse, møter, samtaler og intervju med elever og lærere, observasjon samt spørreundersøkelse for elever og foreldre. En slik vurderingsstrategi kan begrunnes både ut fra innholdsvaliditet og reliabilitet: Spørsmålet blir da om metodene i høy grad synes å måle det de skal måle, og om de synes å være pålitelige og slik sett gode indikatorer på kvalitet? Dette spørsmålet blir utførlig belyst i kapitlene om elev- og foreldreundersøkelsen.

Hovedinntrykket er at prosjektet ved Nes ungdomsskole som helhet har vært godt planlagt og gitt vellykket resultat. Man har lagt til grunn en omfattende og gjennomarbeidet prosjektskisse som også har utløst FOU-midler fra kommunen. Det er viktig å påpeke at i et så ambisiøst prosjekt som strekker seg over flere år, vil man på mange områder måtte se framover for å kunne få bekreftelse på om man er på rett vei. Det betyr at når jeg påviser mange problemstillinger og mål som ikke er klart fokusert etter ett år, må man ta med i vurderingen at det fortsatt er lang tid igjen av det treårige prosjektløpet.

1.2 Forespørsel fra skolen

Undertegnede ble den 11.09.00 kontaktet av rektor Oddvar Jensen med forespørsel om hjelp til å legge til rette for vurdering av forsøks- og utviklingsarbeid ved Nes ungdomsskole. I brev av 13.09.00 ble forespørselen fulgt opp skriftlig med ”Søknad om forsøks- og utviklingsmidler” som vedlegg. I brevet skriver rektor følgende:

Vurderingen bør være rettet mot i hvor stor grad vi har oppnådd de ønskede mål, jfr. de mål som er skissert i søknaden. Vurderingsarbeidet bør være fortløpende slik at det gir rom for å justere kurs og retning, i tillegg bør det legges opp til en sluttvurdering.

Av forespørselen framgikk det at prosjektet er støttet av foreldrenes arbeidsutvalg (Fau), samarbeidsutvalget ved skolen, samt Ringsaker kommune. Det aktuelle forsøks- og utviklingsarbeidet ville strekke seg over en treårsperiode. Den 22.11.01 forelå en samarbeidsavtale om oppdrag mellom Nes ungdomsskole og Høgskolen i Hedmark. Avtalen omfattet: *Vurdering og veiledning av forsøks- og utviklingsarbeid* for skoleåret 2000/2001. Målgruppe var ansatte ved Nes ungdomsskole og undertegnede stod som faglig ansvarlig.

1.3 Innhenting av data

Gjennom notater fra rektor og veiledning på skolen ble det fremmet ønsker om bistand til skolevurderinga primært knyttet til følgende tre områder: foreldre-, lærer- og elevvurdering. I tillegg ønsket skolen at jeg skulle foreta en samlet vurdering av prosjektet og utarbeide en rapport. Dette var en omfattende bestilling langt ut over de økonomiske rammene i samarbeidsavtalen. Rammene gav et grunnlag for å sette seg inn i dokumenter, foreta observasjon på skolen, gi veiledning og delta i møter med ulike aktører i løpet av skoleåret 00-01.

Søknaden fra Nes ungdomsskole til skolesjefen i Ringsaker om midler til forsøks og utviklingsarbeid er datert 20.03.00 ved. Denne viser at prosjektet skal gå over tre år t o m skoleåret 2002/03. En søker midler til lærerkonferanser, studiebesøk, støttelitteratur, veiledning og undervisning. Det søkes ikke øremerkede midler til rapportering, men skolen står fritt til å administrere egne midler. Høgskolen i Hedmark har bidratt med noe midler slik at det har vært mulig å utarbeide denne rapporten.

Rektor var opptatt av at alle aktørene på skolen samt foreldrene skulle være med i vurderingsprosessen. Skolen arbeidet også med en tidsplan for vurdering og avklaring av rollefordeling mellom plangruppene, ledelsen, lærer, elever og foreldre. Vurderingsarbeid og temahefter som skolen har presentert skriftlig i løpet av året, har inngått som viktig bakgrunnsstoff ved utarbeiding av rapporten.

2.0 Vurdering av skolens prosjektbeskrivelse

Vurderingen bør være rettet mot i hvor stor grad vi har oppnådd de ønskede mål, jfr. de mål som er skissert i søknaden...(Forespørsel i brev fra rektor 13.09.00).

I søknaden om midler til forsøks- og utviklingsarbeid ved Nes ungdomsskole datert 20.03.00 er det også vedlagt en skisse over to større prosjekter. Første del av denne prosjektskissen: *Ny organisering av skoledagen* omfatter samtlige elever ved skolen. Del to: *Entreprenørkompaniet* omfatter elever med betydelig behov for tilrettelagt undervisning. (Nes ungdomsskole 2000b).

Skissen er både omfattende og gjennomarbeidet, og kan stå som en indikator på at prosjektet som helhet har vært godt planlagt. Resultatet ble da også at dette arbeidet utløste FOU-midler fra kommunen. Prosjektskissen inneholder mange problemstillinger og mål. Disse vil være avgjørende for retning, utvikling og vurdering av prosjektet, og vil derfor i det følgende være gjenstand for en inngående analyse.

2.1 Målformuleringer og målanalyse

Nes ungdomsskole har i følge egen virksomhetsplan følgende visjon:

*På Nes ungdomsskole skal unge og voksne **samarbeide** og **respektere** hverandre. Gjennom **aktiv læring** skal elevene øves i å **ta ansvar** og bli **trygge** på seg selv.*

*Lærerne skal veilede og inspirere til **kunnskap** og **engasjement**.*

(Nes ungdomsskole 2000:2).

I begrunnelsen for endring i organisering av skoledagen er det skissert 11 mål. I tillegg skal det pedagogiske utviklingsarbeidet fremme 4 mål, m a o 15 overordnede mål for prosjektet. (Nes ungdomsskole 2000b).

2.2 Ny organisering av skoledagen

Skoledagen er etter ny organisering blitt delt opp i to økter, en før og en etter lunch. Den første økta er lærerstyrt undervisning i klasserom, den andre er en arbeidsøkt der elevene styrer mye av innholdet og lærerne fungerer som veiledere. På onsdager er skoledagen blitt utvidet med 2 timer, og på begynnelsen og slutten av dagen har elevene fleksitid som kan brukes til fag og aktiviteter som de måtte velge selv. Jf kap 2.5 Avvik fra opplæringsloven.

Målsettingen for skolen med de endringer som er gjort består av følgende 5 mål: Kontinuitet, felles pedagogisk plattform, ansvar for egen læring, tverrfaglighet og tilpasset opplæring. Å sette eleven i sentrum med den nye timeplanen er i tillegg anført som ett hovedmål.

2.3 Entreprenørkompaniet

Entreprenørkompaniet er et praktisk og prosjektrettet ungdomsskoletilbud for elever ved skolen. For entreprenørkompaniet er det etter innledningen formulert til sammen 16 mål. En målanalyse viser en klar hovedvekt på holdningsmål, noe mindre vekt på ferdighetsmål og minst vekt på kunnskapsmål. I følge de to siste målene skal den generelle delen i læreplanen (L97) være styrende for virksomheten, og læreplanene for fagene på de aktuelle trinn vil bli integrert inn i den pedagogiske virksomheten.

Neste avsnittet i prosjektskissa reiser problemstillinga om hva L97 sier. Her finner vi en henvisning til ”broen” og to henvisninger til den generelle delen av L97, men ingen henvisning til fagplanene som er det fremste målstyringsinstrumentet i L97. På den andre siden sies det at fagene i stor grad vil bli ”integrert i praksisen”: Mye av matematikkundervisningen blir lagt opp mot økonomi i bedriftene og det blir mye lese og skrivetrening i form av menyer til kantine, annonser om vaktmestertjeneste, brev/søknader til bedrifter osv.

I neste avsnitt skisseres flere mål samt en *hypotese* som lyder slik: ”Gjennom å skape større trivsel for de elevene som mistrives mest, vil vi bedre skolemiljøet som helhet og skolen vil få en bedre mulighet til å drive tilpasset opplæring på alle nivåer.” Utgangspunktet for å sette i gang *Entreprenørkompaniet* og starte en prosess for ansvarliggjøring av elevgruppen ”sløvere” er i følge prosjektskissa: fire punkter fra Terje

Endrerud's bok (1990) om ansvarslæring, den generelle delen av L97 og Nes ungdomsskoles visjon.

Ut fra en ekstern vurdering er valg av mål ikke et uproblematisk utgangspunkt. Selv om hele L97 idet den ble innført ble gjort til forskrift, er den generelle delen av L97 først og fremst et visjonsdokument med lav styringsverdi. Fagplanene i L97 er derimot sterkt målstyrte. Man har m a o i prosjektet ved Nes ungdomsskole lagt til grunn generelle mål med lav styringsverdi. Til dette kan anføres at også Stortinget i sin drøfting av L97 brukte tid på den generelle delen, mens fagplanene som kom senere, ble tatt til etterretning. (Jf Koritzinsky 2000).

Det bør også tilføyes at skolen inneværende skoleår (2001/2002), i følge rektor er inne i en fase av prosjektet der skolen orienterer seg mot fagplandelen i L97. Lærerne vil gjennom arbeid i vårhalvåret konsentrere seg om å forbedre opplegget i norsk, matematikk og engelsk. Med utgangspunkt i fagplanen har de som mål å legge til rette for et bedre tilpasset opplegg i de ovennevnte fagene.

2.4 Elevbedrifter

Under kapittelet om innhold skisseres det som et mål: *"at elevene skal utplasseres"* hos skolens samarbeidspartnere i det lokale næringslivet og partnerskapsavtaler med NHO. På lang sikt kan dette i følge prosjektskissa være starten på en lærlingeplass. Det blir videre antydnet at skolen kan tenke seg mange spennende mulige elevbedrifter:

- Salg av vaktmestertjenester i nærmiljøet
- Vedhogst
- Biloppugging
- Dataspill
- Vedlikehold/utbedring av skolen

I søknaden under kapittelet om "*Entreprenørkompaniet*" er det vist til ulike typer elevbedrifter som skolen hadde planer om å starte opp. I følge rektor har "*Entreprenørkompaniet*" etter hvert endret karakter. Det var i utgangspunktet beregnet på elever som skulle ha spesialundervisning. Nå er tilbudet utvidet til en bredere elevmasse der en søker å ivareta et tilpasset opplæringstilbud. Idet denne rapporten blir skrevet er man kommet godt i gang med å realisere målsettingene idet følgende elevbedrifter er etablert:

- *Vaktmestertjeneste/vedlikehold*. Her har skolen tatt imot mindre oppdrag fra barneskolen, samt foretatt reparasjoner av materiell og utstyr på egen skole.
- *Biloppugging*. Gruppen for dette har påtatt seg mindre reparasjoner av biler, skifting av plugger, hjul, støtdempere osv samt vasking/rengjøring av biler. I tillegg har den også utført en del sveisearbeid.
- Vider har skolen grupper som driver *elevkantine* som elevbedrift. Disse elevbedriftene har etter hvert også blitt et positivt tilskudd til skolen. Elevene har fått mulighet til å bruke sine evner og ferdigheter på en annen måte enn i en "tradisjonell" skoledag.

Skolen samarbeider nå med *NHO Hedmark/Oppland* om å legge til rett for et nærmere samarbeid mellom skole og næringsliv. Den 16 november 2001 hadde skolen et møte med NHO og bedrifter i regionen for å drøfte veien videre på dette området. I følge referatet fra møtet var det bred enighet om å lage en framdriftsplan for videre samarbeid, at skolen må ta dette initiativet, og at lærerne må ut i bedriftene. Rektor Oddvar Jensen ba de fem representerte bedriftene om å lage en presentasjonsbrosjyre slik at kollegiet kan bli informert. (Referat fra møte næringsliv/skole 16.11.01 – Nes ungdomsskole).

2.5 Avvik fra opplæringsloven

Skolen har søkt avvik fra opplæringsloven § 2-3 for å utvide skoledagen med 2 timer onsdager. Dette er begrunnet i at elevene skal kunne velge en 6 timers arbeidsdag mellom kl 08.00 og 15.30, der elevene kan bruke en del av undervisningstida til fag og aktiviteter som de måtte velge selv. I følge prosjektsøknaden vil elevene bli direkte trukket inn i prosjektet med reell medinnflytelse, og foreldrene vil også bli trukket inn i prosessen. Søknaden ble sendt til Statens utdanningskontor Hedmark som igjen oversendte denne til kommunen med anbefaling om økonomisk dekning innenfor kommunale rammer.

Skolen hadde også planer om å søke å legge til rette for vurdering uten karakterer f o m skoleåret 2001/2002 for de av elevene som får en mer omfattende tilpasset opplæring ("entreprenørkompaniet"). Dette vil i følge rektor ikke blir gjort. Begrunnelsen er at skolen har så "mange baller i

lufta” at dette har blitt liggende. For utdypende studier se (Tønnessen 1999) som har foretatt en gjennomgang av både teoretiske og praktiske perspektiver på temaet: *Elevvurdering uten karakterer på ungdomstrinnet*.

Plan for evalueringen av forsøket viser at skolen ser for seg en evaluering etter et halvt år, deretter hver vår, og en sluttvurdering med rapport etter tre år. Dette er en plan skolen har søkt å følge opp. I tillegg kommer evalueringer underveis i ulike utvalg f eks foreldrenes arbeidsutvalg (Fau).

Vurdering av *mål i søknaden* er i henhold til gitte rammer for oppdraget foretatt på et generelt, og ikke for detaljert nivå i rapporten. – Å vurdere effekten av de ulike målene er imidlertid en forutsetning for å kunne vurdere i hvilken grad prosjektet har vært vellykket. Det er også en svært lærerik prosess som bør være av interesse både for plangruppa, læreteamet og rektor i den framtidige skolebaserte vurderinga.

3.0 Veiledning med personalet

3.1 Vurderingsdialogen

Rektor ved Nes ungdomsskole Oddvar Jensen har vært svært åpen og positiv i veilednings- og vurderingsprosessen. Han har i vurderingsdialogen gitt undertegnede innsyn i alle nødvendige dokumenter, og vært interessert og engasjert i innspill og problemstillinger utenfra. Jeg har hatt en rekke møter både med rektor og plangruppa der følgende hovedtemaer er belyst:

- 11.09.00: Første telefonmøte med rektor Oddvar Jensen
- 13.09.00: Forespørsel om vurdering og veiledning, prosjektsøknad forelå
- 29.09.00: Vurdering samt målanalyse av forsøks- og utviklingsarbeid ved skolen
- 30.10.00: Vurdering av struktur og konkretisering av mål i prosjektet
- 10.11.00: Møte med Oddvar Jensen og Kurs og oppdrag ved Høgskolen i Hedmark: Skisse til samarbeidsavtale
- 22.11.00: Samarbeidsavtale mellom Nes ungdomsskole og Høgskolen i Hedmark forelå
- 11.12.00: Dokumentasjon, foreldrevurdering og framdriftsplan

- 12.01.01: Møte med rektor: Konkretisering av ønsker for videre bistand
- 02.02.01: Skolebesøk og møte med rektor – se formativ vurdering
- 23.03.01: Kommunebesøk: Presentasjon av ”nye Nes ungdomsskole” overfor Statens utdanningskontor Hedmark, skolekontoret samt ordfører i Ringsaker; deretter møte med rektor
- 26.04.01: Møte med Oddvar Jensen på Høgskolen i Hedmark
- 21.05.01: Møte med læreteamet: 190t rammen, veiledningstid, trinnleders ansvar

I tillegg til de møtene med lærerpersonalet som er nevnt her, kommer telefonisk og skriftlig veiledning og vurdering, bidrag til kvalitetssikring av spørreskjemaer, samt øvrig kontakt i tidsrommet sept 00 til februar 02. Her følger noen eksempler:

- Problemstillinger fra rektor og plangruppa
- Idéer til valg av vurderingsinstrumenter, f eks:
 - Ansvarslæring i klasserommet
 - Miljøet i klassen (elevnivå)
 - Kartlegging av motivasjon – Prosjektet: ”Med iver og lyst”
- Tilbakemeldinger på utkast til spørreskjemaer
- Bidrag til kvalitetssikring av den skolebaserte vurderinga
- Elev- og foreldremedvirkning versus lærerstyring
- Problemstillinger i tilknytning til foreldremøter
- Telefonmøter og skriftlige tilbakemeldinger i forbindelse med utskrivning av denne rapporten

3.2 Lærerteamet

I mitt første møte med lærerteamet utfordret jeg lærerne til å reflektere med utgangspunkt i spørsmål om *målsettingen med vurderingen* ved skolen:

- Hva er hensikten med vurderingen?
- Hva har dere tenkt å bruke materialet til?
- Hva ønsker Nes ungdomsskole å oppnå?
- Hva er det som tilsier at akkurat disse tiltakene skal skape et bedre læringsmiljø?
- Hva er hovedproblemstillingene?
- Dokumentasjon, omfang, hvem gjør hva?
- *Hva* skal vurderes? - forberedelse, gjennomføring, avsluttende vurdering?
- Jf bestillingen fra rektor der vekten lå på formativ og summativ vurdering.

Jeg reiste også problemstillinger som kan inngå *i alle faser* i vurderingsarbeidet:

- Hva er viktigst å få tilbakemelding på f eks: planer, organisering, ansvarsfordeling, prosjektledelse, møter, tidsbruk, finansiering, informasjon, motivasjon?
- Hvem er mest aktuell som informanter: elever, lærere, foreldre, styringsgruppa, prosjektleder, skolekontoret?
- Hvilke metoder skal benyttes for å innhente opplysninger:

- Spørreskjema for elever, foreldre, lærere?
- Observasjon av elever og klasser?
- Loggbok, kan gi innsikt i elevenes verden: Hva elevene *vet, føler, gjør, og hvordan og hvorfor* de handler som de gjør.
- Eller skal man fokusere på innholdsanalyse av f eks individuelle læreplaner?
- Hvem har ansvar for hva: Rektor, plangruppa, lærerteamet, andre?
- Budsjett: Utgifter til innhenting av informasjon, rapportering m m? (se f eks Næss 1994: *Vurdering til det bedre*).

3.3 Plangruppa

Prosjektskissa inneholder som tidligere nevnt svært omfattende og ambisiøse mål på mange områder og nivåer. Jeg benyttet første møte med plangruppa for å anskueliggjøre dette. Jeg hadde på forhånd utarbeidet et tankekart som illustrerte flere titalls mål for de ulike delprosjektene. Dette ble presentert for lærerne i plangruppemøte 29.09.00. Valgte eksempel illustrerer mål på ulike nivåer innenfor *ett* av skolens delprosjekter:

- Mål på lærernivå
- Mål for ny organisering av skoledagen
- Mål for entreprenørkompaniet
- Mål for bruken av involveringspedagogikk
- Mål for fortløpende og avsluttende vurdering

Å bryte ned målene fra hvert av de enkelte målområdene nevnt foran til målbare størrelser som igjen kan være gjenstand for vurdering, er i seg selv en tidkrevende prosess. Jeg benyttet det første møtet i plangruppa til å framheve at skolen fortsatt kan gjøre mye på dette området de to årene som er igjen av prosjektet.

Faglig sett var det gode møter i plangruppa. Lærerne var åpne for kritiske innspill, kommentarer og problemstillinger, basert på observasjon og dokumentanalyse. I referatet fra et av møtene i plangruppa 23.04.01, har referenten formulert det slik: *”Vi spør om en ny runde med Sjøbakken for ytterligere observasjon av vår modell – kritiske innspill”*.

Møtene i plangruppa som jeg deltok i, var imidlertid preget av en travel hverdag for lærerne. Temaene for møtene var i noen grad preget av uformelle, åpne drøftinger mer enn av sakslister med på forhånd oppsatte mål. Møtene var korte og hektiske, og de enkelte medlemmene i plangruppa var tilsynelatende utsatt for et krysspress av forventninger fra kollegaer og elever.

Uforutsette hendelser f.eks. en elevsak, oppstod og krevde konkret handling der og da, noe som førte til avbrudd. Den såkalte ”handlingstvangen” preget med andre ord kvaliteten på møtene. For framtida vil jeg anbefale at man legger rammefaktorene for møtene i plangruppa bedre til rette med klare mål, rammer og struktur, og skjermer seg for forstyrrelser utenfra. Viser til rektors oppsummering: *”Har det travelt ...”*; se neste kapittel (4.1) i rapporten.

Lærerne ved skolen har som vist formulert svært omfattende mål i prosjektskissa. Hvilke hypoteser (mål) man ville teste ut i spørreundersøkelsene var imidlertid ikke alltid like klare. En del tid ble brukt på tilbakemelding til lærerne på tidlige utkast til spørreskjemaer. Resultatet av dette ble at kvaliteten på skjemaene etter noen runder ble betydelig forbedret. På tross av de endringene som ble gjort, ble skjemaene tatt i bruk for tidlig. Med litt større tålmodighet før skjemaene ble sluppet kunne verdien av resultatene blitt enda bedre.

Sett under ett har skolen allikevel gjort en stor og iherdig innsats gjennom undersøkelsene, og har også lyktes i å få fram relevant informasjon. Lærerpersonalet synes også å ha lært mer om kompleksitet og krav til kompetanse som bør legges til grunn, ved utarbeiding av eventuelle spørreundersøkelser i framtida. For utdypende studier av aktuelle problemstillinger i tilknytning til skolebasert vurdering – se presentasjon og drøfting av litteratur og teori – spesielt kapittel 8.

4.0 Formativ vurdering

...Vurderingsarbeidet bør være fortløpende slik at det gir rom for å justere kurs og retning, ...(Forespørsel i brev fra rektor 13.09.00).

4.1 Vurdering av prosessen

Den 23.10.00 hadde lærerteamet en felles drøfting med foreløpig oppsummering av konsekvenser av den første omstillingsfasen. Arbeidet med planer: læreplanen, fagplanen, årsplaner, halvårsplaner og temaplaner dominerte på dette tidspunktet. Rektor stilte spørsmålet om hvor det var blitt av samhandlingen med elever og kolleger, og han formulerer tilbakemeldingene skriftlig slik: *"Har det travelt – har det travelt"* – I følge rektor er dette utsagnet et uttrykk for at man burde hatt bedre tid.

Dette er ikke et særphenomen for Nes ungdomsskole. Tidspress og travelhet er karakteristiske trekk ved lærerarbeidet både i Norge, og i andre deler av verden. Jf f eks forskning ved Grepperud (red) (2000) på lærerarbeid i ungdomsskolen, og Hargreaves (1996) på lærerarbeid og skolekultur.

Den foreløpige oppsummeringa av prosessen basert på skriftlig referat datert 02.02.01 indikerte i følge lærerne at de svakeste og sterkeste elevene profitterte på opplegget. Elever som er avhengige av strammere struktur ramler imidlertid av. 10. klasse hadde på den ene sida minst utbytte av

opplegget noe som kunne gi en negativ signaleffekt, og på den andre sida en artigere og triveligere skoledag. I følge lærerne synes noen elever det er positivt med variasjon og arbeidsprogram, andre nevner det tidligere opplegget som tryggere. (Referat datert 02.02.01).

Oppsummeringa som ble foretatt i plangruppa med videre orientering og drøfting i lærerkollegiet og foreldrenes arbeidsutvalg (Fau), syntes å indikere enkelte positive momenter, men gir få holdepunkter for å dra entydige konklusjoner om effekten av omstillinga på dette tidspunktet i prosessen.

I det følgende gis et eksempel på veiledning og formativ vurdering i form av et skriftlig notat sendt til skolen etter ett av mine skolebesøk:

4.2 Notat fra et skolebesøk

Jeg besøkte Nes ungdomsskole i dag, observerte, og samtalte med elever og lærere. I for og etterkant hadde jeg samtale med rektor Oddvar Jensen, ga *tilbakemelding* på spørreskjemaet til foreldrene, samt tilbakemelding på mine inntrykk fra dagens besøk. Jeg fikk orientering om Nes deltagelse i et vurderingsprosjekt som en av fire ungdomsskoler på Hedemarken i perioden 1999 – 2000. (se Bjørklund m fl (red) 2001: 51-53).

I tillegg fikk jeg forespørsel om deltagelse i skolens presentasjon av sitt prosjekt den 23.03.01 overfor Statens Utdanningskontor

Hedmark, skolekontoret samt ordfører i Ringsaker. Her kommer noen inntrykk i strekpunkter:

- De fleste av elevene jeg snakket med fant *organiseringa av skoledagen* og arbeidsmåten meningsfull, arbeidet bra, fikk gjort det meste av temaarbeidet i løpet av perioden på skolen. Enkelte syntes tidligere organisering var enklere å forholde seg til. Noen av disse elevene hadde problemer med å takle friheten som den nye organiseringa innebar. Jf lærernes egen oppsummering foran som indikerte at elever som er avhengige av strammere struktur ramler av.
- *Temaheftene* elevene arbeidet etter har målformuleringer som dekker både kunnskaper, ferdigheter og sosiale mål. Enkelte av målene er noe generelle, og det syntes som elevene hadde et noe diffust forhold til disse. De var gjennomgått innledningsvis, men etter samtale med elevene er det uklart i hvilken grad målene har styringsverdi for elevenes arbeid og vurdering ved temaperiodens slutt. De fleste av elevene gav allikevel uttrykk for at de syntes det var positivt å arbeide med temaheftene. Jf Spørreundersøkelse for elevene kap 6.3.
- I hvor stor grad er det f eks samsvar mellom skolens mål om *ansvar for egen læring* og mål, innhold og arbeidsmåter som temaheftene legger opp til? Dette er jo forhold lærerne kan reflektere over og notere ned noen punkter om selv. Senere kan

jeg kommentere dette med utg pkt i lærerutsagn, analyse av temahefter, elevarbeider, og samtaler med elever og lærere.

- *Entreprenørkompaniet* var interessant å oppleve fra elevenes synsvinkel: Tilpassa opplæring syntes å fungere både motiverende og etter egne læreforutsetninger. Opplegget gav blant annet muligheter for både motorlære, sveising, tre- og plast arbeider, utsmykning, matlaging, kantinedrift med mer – et spennende opplegg!
- Elevene er svært ulike og har totalt forskjellige behov. Det kunne derfor vært interessant med *dybdeintervju* av et par av dem for å få tak i og utdypa deres indre opplevelser og tanker om læring og mestring, innenfor den nye organisasjonsmodellen.
- Det kunne jo f eks være ei utfordring for et par av lærerne å foreta dybdeintervju av en elev hver, notere ned elevenes utsagn, skrive dette ut i tekst, analysere dette og skrive ut samla vurderinger. Da ville dere få satt ord på, nyansert og *dokumentert* de inntrykkene som farer forbi i det daglige arbeidet.
- Gjennom observasjon og samtale fikk jeg et *positive inntrykk* av prosessen både på elev- og lærernivå.
- Prosjektet er såpass omfattende at det fortsatt er behov for en *avgrensing* både i omfang, og progresjon hvis skolen skal få dokumentert skikkelig de viktigste erfaringene som blir gjort.

(Sjøbakken 02.02.01: Eksempel på formativ vurdering/tilbakemelding til skolen - notat fra skolebesøk samme dag).

I L97 står utvikling og læring i fokus. Når også prosessorientering fremheves i L97, blir formativ (*fortløpende*; formende) vurdering sentral både i skoleutvikling på lærernivå, men også som grunnlag for å endre/forbedre undervisning og hindre feillæring på elevnivå.

Formativ vurdering står i motsetning til og suppleres av summativ (*avsluttende*; produktorientert) vurdering; og diagnostisk vurdering (*kartlegging* av læreforutsetninger). Når en stiller spørsmålet om hvorfor det skal vurderes, er det imidlertid på sin plass å nevne at det er hensikten, ikke formen som avgjør om en vurdering er formativ, summativ eller diagnostisk. (Se f eks Gudem 1998).

5.0 Summativ vurdering

... Vurderingen bør være rettet mot i hvor stor grad vi har oppnådd de ønskede mål, jfr. de mål som er skissert i søknaden. ... i tillegg bør det legges opp til en sluttvurdering. (Forespørsel i brev fra rektor 13.09.01).

5.1 Spørreundersøkelser for elever og foreldre

Det er gjennomført to spørreundersøkelser ved Nes ungdomsskole i løpet av skoleåret 2000/01; en elevundersøkelse i november, og en foreldreundersøkelse i februar. Begge undersøkelsene inneholder omtrent like mange spørsmål, henholdsvis 21 for elever og 20 for foreldre. Vel halvparten av spørsmålene i de to undersøkelsene (11 av 21) er tilnærmet identiske. De øvrige spørsmålene avviker i større og mindre grad og er derfor ikke uten videre sammenlignbare.

Spørsmål 1-4 i elevundersøkelsen er ikke identiske formulert, men samsvarer i innhold med foreldreskjemaet. Spørsmål 17, 18, 19 i elevundersøkelsen avviker i innhold noe fra foreldreskjemaet. Spørsmål 11, 14, 15, 16A i elevundersøkelsen avviker fra foreldreskjemaet fra nyanser til helt ulike spørsmål.

Undersøkelsene som følger er en god indikator på at lærerne er motivert for, og har ambisjoner om å foreta en omfattende vurdering av måloppnåelse ved skolen. (Se vedlagte spørreskjemaer for henholdsvis elever og foreldre).

6.0 Spørreundersøkelse for elevene

Spørreundersøkelsen til elevene ble gjennomført i november 2000. Svarprosenten er høyest i 8 klasse og lavest i 10 klasse, og fordeler seg slik på ulike trinn: 8 kl 92%, 9 kl 88% og 10 kl 81%. Svarprosenten for elevundersøkelsen er langt over ca 70% som regnes som tilfredsstillende (jf Hellevik 1980). Opplysninger om fravær, og hvilke elever som har falt fra foreligger imidlertid ikke.

I kommentarene som følger har jeg til noen av svarene benyttet prosentangivelse for å illustrere forskjeller. I vurderingen av andre svar har jeg med tanke på leseren, funnet det mer hensiktsmessig å oppgi antall elever, eller sløyfe kvantifisering og i stedet angi retning eller tendens.

6.1 Skolemotivasjon og trivsel

Kommentarer til de fire første spørsmålene i spørreskjemaet – spørsmålets nr står i parentes.

Skolemotivasjon

”Jeg gleder meg hver dag til å gå på skolen” (1)

Antall elever som alltid eller nesten alltid gleder seg til å gå på skolen, er betydelig høyere i 8 klasse (60%) enn i 9 klasse (36%) og 10 klasse (45%). Her har skolen en utfordring i å forsøke å finne ut hvordan den kan ta vare

på og videreføre motivasjon og forventninger som elevene har når de begynner på ungdomsskolen. Jf nyere forskning om skolemotivasjon f eks (Seljelid (red) 1994 og Grepperud (red) 2000). De nevnte undersøkelsene viser en generell tendens til avtagende skolemotivasjon med økende klassetrinn. Dette gjelder også de aller mest motiverte elevene på ungdomstrinnet (Sjøbakken 1994).

Elev- og lærerstyring

”Jeg liker godt det vi arbeider med i den elevstyrte tida” (2)

”Jeg liker godt det vi arbeider med i den lærerstyrte tida” (3)

Spørsmål 2 og 3 består begge av to variabler: det elevene arbeider med, og henholdsvis *elev- og lærerstyring*. Det blir derfor uklart hva elevene har svart på. Det kan være alt fra mål, innhold, arbeidsmåter, oppgaver, rammer etc. Elevene på alle trinn liker imidlertid adskillig bedre det de arbeider med i den elevstyrte enn den lærerstyrte tida. Det er jo positivt at elevene trives i den elevstyrte tida, men hva dette går på gir ikke spørsmålene svar på. Dette bør følges opp gjennom diskusjon i kollegiet og gjennom intervju med elevene, slik at skolen kan søke å legge forholdene til rette for at elevenes trivsel også kan økes i den lærerstyrte tida.

Hjemmeoppgaver

”Jeg liker godt de hjemmeoppgavene jeg har” (4)

På alle trinn er det flere elever som aldri eller nesten aldri liker godt de *hjemmeoppgavene* de har, enn elever som alltid eller nesten alltid liker dem. Skolen bør med andre ord arbeide aktivt med å finne ut hvordan hjemmeoppgavene i høyere grad kan motivere elevene.

6.2 Prestasjonsmotivasjon og samarbeid

”Lærerne legger til rette for at elevene skal yte sitt beste” (5)

Adskillig flere elever i 8 klasse enn 9 og 10 klasse svarer bekreftende på at lærerne legger til rette for at elevene skal yte sitt beste. Den samme tendensen finner vi også på spørsmålet om skolen legger forholdene til rette for at elevene skal lære gode arbeidsvaner.

”Skolen legger forholdene til rette for at elevene skal lære å samarbeide” (13)

De fleste elevene svarer bekreftende på dette utsagnet. Det er dog en klar tendens til at færre sier seg helt enige i dette utsagnet med økende klassetrinn. Skolen bør arbeide aktivt for å legge forholdene bedre til rett for å opprettholde både prestasjonsmotivasjon og evnen til samarbeid, gjennom alle tre årene i ungdomsskolen.

Skolen har laget to spørsmål med nr 16 i spørreskjemaet. De bli heretter benevnt som 16A og 16B etter den rekkefølge de er plassert i spørreskjemaet.

6.3 Elevmedvirkning

”Elevråd og klasseråd fungerer godt” (16A)

De aller fleste av elevene særlig på 8 trinnet gir uttrykk for at de er enige i at elev- og klasseråd fungerer godt. Undersøkelsen viser imidlertid også at en god del av elevene – til sammen 26 fordelt på: 14 elever i 10 kl, 10

elever i 9 kl og 2 i 8 kl ikke er enige i utsagnet. Svarene synes å indikere at skolen bør se nærmere på dette.

”Elevene får være med å bestemme over skolehverdagen” (15)

De aller fleste av elevene særlig i 8 klasse gir uttrykk for at de er enige i at elevenes medbestemmelse fungerer godt. Undersøkelsen viser imidlertid også her at en god del av elevene – til sammen 32 fordelt på: 12 elever i 10 kl, 11 elever i 8 kl og 9 elever i 9 kl ikke er enige i utsagnet. Svarene synes å indikere at skolen bør se nærmere også på dette.

Når man skal vurdere betydningen av de to ovennevnte spørsmålene er det samtidig viktig å vurdere disse opp mot målene i prosjektskissa samt L97. Bl a bør elevenes svar vurderes i forhold til sentrale begreper som: *ansvar for egen læring, elevmedvirkning, demokrati osv.*

Elevkantine

”Jeg synes ordningen med elevkantine er et godt tilbud” (16B)

Hele 78% av elevene (99 av 127) er helt enige i at ordningen med elevkantine er et godt tilbud, og bare 4 elever (3%) er helt uenig i dette. Dette er det spørsmålet som gir desidert høyest skår av samtlige spørsmål i elevundersøkelsen på alle trinn. Det er en klar tilbakemelding både til skolen og foreldrene om at dette har vært et tilbud som er blitt svært godt mottatt blant elevene.

6.4 Arbeidsformer

Temaheftene

”Jeg synes temaheftene er en fin måte å tilrettelegge arbeidet på” (20)

Av elevene er det 85% i 8 kl, 81% i 9 kl og 50% i 10 kl som er helt eller delvis enige i at temaheftene er en fin måte å tilrettelegge arbeidet på. Arbeid med temaheftene blir som helhet positivt vurdert av elevene ved skolen. Men man bør få tak i og fokusere på hvordan man kan engasjere og motivere også de elevene i 10 klasse som ikke har latt seg begeistre til nå.

Biblioteket

”Jeg synes biblioteket er et godt arbeidsrom” (17)

Nærmere halvparten av elevene (49%) er helt eller delvis enige i at biblioteket er et godt arbeidsrom. 20% av elevene er imidlertid helt eller delvis uenige i dette. Her har skolen en utfordring i å tilrettelegge slik at flere av elevene kan oppleve det som positivt å arbeide på biblioteket. En av elevene gir følgende kommentar til dette spørsmålet: *”Det er uro på biblioteket og arbeidsrom”*.

En spesiell utfordring

En av lærerne sier i en kommentar til spørreundersøkelsen for elevene at hovedtyngden av elever plasserer seg på den positive/nøytrale delen av skalaen, og tilføyer:

Vi har en liten gruppe som ikke opplever hverken skoledagen eller innholdet som positivt, gruppen er ikke stor, men her ligger det

fortsatt utfordringer for oss som vi vil ta fatt i (Oppsummering for 9 klasse - 15.01.01).

7.0 Spørreundersøkelse for foreldrene

Spørreundersøkelsen til foreldrene ble gjennomført i februar 2001. Det er 152 elever ved skolen, og fra de foresatte foreligger det 77 svar. Det betyr at selv om noen har søsken ved skolen, er nærmere halvparten av elevene ikke representert i materialet. Hvorvidt utvalget av de som har svart er representativt eller skjevt fordelt, kan vi ikke vite noe sikkert om. Er det f.eks. slik at det er de foreldrene som i størst grad følger opp egne ungdommer som er best representert i materialet? Dette kan være en nærliggende hypotese. I det følgende kommenteres foreldrenes svar.

7.1 Skolemotivasjon og trivsel

Skolemotivasjon

”Min datter/sønn gleder seg til å gå på skolen hver dag” (1)

I følge foreldreundersøkelsen er antall elever som alltid eller nesten alltid gleder seg til å gå på skolen i 8 klasse (83%), i 9 klasse (88%) og 10 klasse (76%). Fordelingen på de samme spørsmål i elevundersøkelsen var som tidligere vist i 8 klasse (60%) og betydelig lavere i 9 klasse (36%) og i 10 klasse (45%).

Når foreldrene særlig for 9 og 10 klasse nærmere dobbelt så ofte som elevene selv, svarer at deres datter/sønn er skolemotivert, er dette en klar indikator på at foreldregruppa som har svart, består av et skjevt og ikke

representativt utvalg. Jeg vil anta at elevene selv i høyere grad enn foreldrene, best kan vurdere sin egen skolemotivasjon. Foreldreundersøkelsen fanger heller ikke opp sviktende motivasjon i 9 og 10 klasse.

Sagt med andre ord: De fleste av elevene deltok i elevundersøkelsen. Derimot deltok kun halvparten av foreldrene i foreldreundersøkelsen, og med stor variasjon i oppslutning mellom de ulike klassetrinnene. Når så få deltar er det spesielt viktig at utvalget er representativt. Å dra konklusjoner av denne foreldreundersøkelsen på bakgrunn av et så begrenset antall, blir følgelig ikke seriøst ut fra vanlige krav til validitet og reliabilitet. I et slikt perspektiv blir spørsmålet om metodene i høy grad synes å måle det de skal måle, og om de synes å være pålitelige og slik sett gode indikatorer på kvalitet?

Den konklusjonen som jeg ovenfor har trukket med hensyn til feilkilder og skjevheter i utvalget, betyr at foreldreundersøkelsen ikke kan tillegges avgjørende vekt. Den kan muligens gi informasjon om foreldrene til de mest skolemotiverte elevene, men det er det ikke mulig å si noe sikkert om. Den videre tolkning av dette materialet blir interessant først i det øyeblikk man vet mer om respondentene - de som har svart på undersøkelsen.

Lærerne har selv erkjent problemet med å sammenligne resultater av spørreundersøkelser med ulike spørsmål. I sin oppsummering av foreldreundersøkelsen sier de det slik: *"Senere spørreundersøkelser bør være "like" slik at bearbeiding etterpå fra de ulik grupper blir mer*

sammenlignbare. (elver, foreldre, lærere)” (Referat fra møte i plangruppa 23.04.01).

Hvis man skal gjennomføre senere foreldreundersøkelser, kan man med bakgrunn i nevnte forhold, f eks dele ut og samle inn spørreskjemaer i ett og samme foreldremøte. Deretter kan man registrere navnene på foreldrene, og gjennomføre en undersøkelse for de samme foreldrenes barn.

Alternativt kan man distribuere elev- og foreldreskjema i en felles utsendelse til hjemmet med vedlagt informasjon og svarslipp. Foreldrene til eleven kan da bekrefte at de har mottatt spørreundersøkelsen og hvorvidt de ønsker eller ikke ønsker å returnere skjemaene i utfylt stand. Det er da viktig å påse at svarslipp og spørreskjemaer blir levert adskilt slik at undersøkelsen forblir anonym.

På den måten får man et grunnlag for å kunne slå fast hva som på den ene sida faktisk skyldes manglende kjennskap til egne barns motivasjon, og eventuelt på den andre sida i hvilken grad de to generasjonene legger ulik tolkning i spørsmål om skolemotivasjon. Man kan også ha et eget åpent felt der man ber elever og foreldre selv definere hva de legger i begrepet skolemotivasjon.

Et spørsmål man kan stille til slutt vedrørende foreldreundersøkelsen er om den ble gjennomført for tidlig. Februar måned er ikke mer enn et halvt år etter at prosjektet ble satt i gang ved Nes ungdomsskole, og kan være en medvirkende årsak til at svarprosenten ikke ble høyere. Burde det vært gitt

mer informasjon og motivert sterkere for undersøkelsen blant foreldrene på forhånd, og begrunnet hvorfor den kom så tidlig i prosjektførløpet? Alternativt kunne undersøkelsen blitt gjennomført på et senere tidspunkt slik at foreldrene fikk høstet flere erfaringer og slik sett hadde et bedre grunnlag for å svare på spørsmålene.

7.2 Foreldresamarbeid

I følge rektor Oddvar Jensen har Nes ungdomsskole tradisjon for å trekke foreldrene inn som medhjelpere i skolesammenheng. Da elevene hadde juletentamen i november 1999 overtok foreldrene skolen, slik at lærerne fikk disponere en hel dag for å jobbe med prioriterte arbeidsområder. Foreldrene overtok også skolen i to dager i mars 2000 slik at lærerne med kursmidler fra skolesjefen, fikk gjennomført et personalseminar til København med seminar, skolebesøk og sosialt samvær. Det sosiale fellesskapet som ble oppnådd gjennom seminar/studietur hadde i følge rektor uvurderlig betydning for utviklingen av skolen. (Notat ved rektor 23.01.01). I forsøks og utviklingsarbeidet blir det viktig å ta vare på den støtten som foreldre representerer og skolen bør vurdere om foreldrene og Fau kan trekkes enda mer aktivt inn i den videre prosessen.

7.3 Utfordringer og utviklingsområder

Etter å ha bearbeidet og analysert spørreundersøkelsen gav jeg rektor ved Nes ungdomsskole en ny utfordring idet jeg ba han komme med innspill fra skolen til følgende fire problemstillinger:

1. Kommentere/vurdere det *teorivalget* dere har foretatt – avhengig av innspill fra skolen, idet dette (bortsett fra Endrerud) ikke framkommer av prosjektskissa.
2. Vise hvilke *mål i prosjektskissa* som har vært gjenstand for vurdering i spørreundersøkelsen – intensjon versus realitet?
3. Eventuelt vise hvilke *mål i L97* som dere har jobbet etter i prosjektet og som spørreundersøkelsen kan gi en pekepinn på.
4. Med andre ord påvise *sammenhengene* mellom L97, prosjektet og spørreundersøkelsen!

Rektor valgte å gi en samlet tilbakemelding på de fire ovennevnte punktene. I det følgende er svaret fra rektor gjengitt i sin helhet:

L97 bygger på et lovfestet prinsipp om at tilpasset opplæring skal komme til uttrykk i skolens virksomhet. Alle elever, også de med særskilte vansker eller særlige evner på ulike områder, må få møte utfordringer som samsvarer med forutsetninger de måtte ha. Den tilpassa opplæringen er nødvendig for at alle eleven skal få et likeverdig tilbud. Dette forutsetter at opplæringa blir lagt til rette ut fra den enkelte elevs forutsetning, dette gjelder lærestoff, arbeidsmåter og organisering.

I prosjektet har vi hatt følgende sentrale utviklingsområder:

1. Ny timeplan med lengre økter og mer elevstyring, dette er det som går på organisering.

2. Periodeundervisning med vekt på tverrfaglighet, prosjektarbeid og temaarbeid - dette har jo både med arbeidsmåter, organisering av lærestoffet og tilpasset opplæring.
3. Differensierte oppgaver der elevene skal velge vanskegrad – løypevalget som legger til rette for tilpasset opplæring.
4. Entreprenørkompaniet: Et praktisk rette tilbud til de som ikke får tilfredsstillende utbytte av vanlig undervisning.
5. Mediateket videreutvikles til ”pedagogisk servicesenter”.

Samtlige av disse utviklingsområdene har som siktemål å legge til rette for en inkluderende praksis og viser i så måte sammenhengen mellom L97 og prosjektet. Når det gjelder spørreundersøkelsen er samtlige punkt over gjort til gjenstand for vurdering gjennom spørreskjema, med unntak av pkt. 4. (Tilbakemelding fra rektor i brev datert 08.01.02).

8.0 Veien videre

8.1 Resultatet av vurderinga

Dette kapitlet er et sammendrag av de viktigste resultatene av vurderinga av forsøks- og utviklingsarbeidet ved ”nye Nes ungdomsskole”. Vurderingen har bygd på dokumentanalyse, møter, samtaler og intervju med elever, lærere og rektor, observasjon samt spørreundersøkelse for elever og foreldre. I tillegg til presentasjon av enkelte funn blir det antydnet hva skolen bør legge vekt på i prosessen videre.

Undertegnede ble høsten 2000 kontaktet av rektor Oddvar Jensen med forespørsel om hjelp til å legge til rette for vurdering av forsøks- og utviklingsarbeid ved Nes ungdomsskole. Av forespørselen framgikk det at prosjektet er støttet av foreldrenes arbeidsutvalg (Fau), samarbeidsutvalget ved skolen, samt Ringsaker kommune. Det aktuelle forsøks- og utviklingsarbeidet ville strekke seg over en treårsperiode. Rektor var opptatt av at alle aktørene på skolen samt foreldrene skulle være med i vurderingsprosessen.

Forsøks- og utviklingsarbeidet ved Nes ungdomsskole har omfattet to større prosjekter: *Ny organisering av skoledagen* for samtlige elever ved skolen, og *Entreprenørkompaniet* for elever med betydelig behov for

tilrettelagt undervisning. Gjennomføringen av spørreundersøkelsene til elever og foreldre er en god indikator på at lærerne er motivert for, og har ambisjoner om å foreta en omfattende vurdering av måloppnåelse ved skolen.

8.2 Noen viktige funn

Rektor og lærerne ved Nes ungdomsskole har vist stor åpenhet for innsyn utenfra i egen skoleutvikling. De har vist vilje og evne til å ta tak i sentrale områder for å utvikle, endre og vurdere skolen, noe som blir godt dokumentert gjennom den skolebaserte vurderinga. Ett av funnene i elevundersøkelsen kan også stå som eksempel på at også elevene har merket resultatet av endringsprosessen:

Hele 78% av elevene (99 av 127) er helt enige i at den nye ordningen med *elevkantine* er et godt tilbud, og bare 4 elever (3%) er helt uenig i dette. Dette er det spørsmålet som gir høyest skår av samtlige spørsmål i elevundersøkelsen på alle trinn. Det er en klar tilbakemelding både til skolen og foreldrene om at dette har vært et tilbud som er blitt svært godt mottatt blant elevene (jf kap 6.3).

Entreprenørkompaniet synes å fungere både motiverende og etter egne læreforutsetninger – langt på vei i tråd med intensjonene slik de er formulert i prosjektskissa og L97. Opplegget gir blant annet muligheter for både motorlære, sveising, tre- og plast arbeider, utsmykning, matlaging, kantinedrift med mer, et spennende opplegg. Man er kommet godt i gang

med å realisere målsettingene med entreprenørkompaniet idet følgende elevbedrifter er etablert (jf kap 2.4 og 4.2):

- *Vaktmestertjeneste/vedlikehold.* Her har skolen tatt imot mindre oppdrag fra barneskolen, samt foretatt reparasjoner av materiell og utstyr på egen skole.
- *Biloppugging.* Gruppen for dette har påtatt seg mindre reparasjoner av biler, skifting av plugger, hjul, støtdempere osv samt vasking/rengjøring av biler. I tillegg har den også utført en del sveisearbeid.
- Som tidligere vist har skolen grupper som driver *elevkantine* som elevbedrift. Disse elevbedriftene er blitt et positivt tilskudd til skolen. Elevene har fått mulighet til å bruke sine evner og ferdigheter på en annen måte enn i en "tradisjonell" skoledag.
- I tillegg til de elevbedriftene som allerede er etablert, samarbeider skolen med *NHO Hedmark/Oppland* om å legge til rett for et nærmere samarbeid mellom skole og næringsliv.

8.3 Hva skolen bør arbeide mer med

Hovedinntrykket er at prosjektet ved Nes ungdomsskole har vært godt planlagt og gitt vellykket resultat. Man har lagt til grunn en omfattende og gjennomarbeidet prosjektskisse som også har utløst FOU-midler fra kommunen. Det er viktig å påpeke at i et så ambisiøst prosjekt som strekker seg over flere år, vil man på mange områder måtte se framover for å kunne få bekreftelse på om man er på rett vei. Det betyr at når jeg påviser problemstillinger og mål som ikke er klart fokusert etter ett år, må man ta

med i vurderingen at det fortsatt kan gjøres mye i løpet av prosjektløpet. Her følger en oppsummering av hva Nes ungdomsskole med bakgrunn i spørreundersøkelsen (spesielt kapittel 6), og samlet vurdering bør arbeide mer med:

- *Skolemotivasjon* – Her har skolen en utfordring som er felles for alle ungdomsskoler i Norge, i å forsøke å finne ut hvordan den kan ta vare på og videreføre motivasjon og forventninger som elevene har når de begynner på ungdomsskolen.
- På samme måte bør skolen også arbeide aktivt for å legge forholdene til rette for å opprettholde både *prestasjonsmotivasjon* og *evnen til samarbeid*, gjennom alle tre årene i ungdomsskolen.
- Elevene trives bedre i den elevstyrte enn den *lærerstyrte tida*, derfor bør skolen legge til rette for økt elevtrivsel også her. Enkelte av elevene etterlyser klarere struktur, spesielt i norsk og matematikk. De nevner at løypevalg der de selv velger vanskelighetsgrad er positivt, men ønsker allikevel større grad av lærerstyring.
- På alle klassetrinn er det noen elever som aldri eller nesten aldri liker godt de *hjemmeoppgavene* de har. Skolen bør arbeide aktivt med mål, innhold og organisering av hjemmearbeid for å finne ut hvordan legge til rette for i høyere grad å motivere elevene her.
- Arbeid med *temaheftene* blir som helhet positivt vurdert av elevene ved skolen. Men man bør få tak i og fokusere på hvordan man kan engasjere og motivere også de elevene i 10. klasse som ikke lot seg begeistre.
- Skolen har også en utfordring i å tilrettelegge slik at alle elevene kan oppleve det som positivt å arbeide på *biblioteket*.

Inneværende skoleår (2001/2002), orienterer skolen seg mot fagplandelen i L97, og vil i vårhalvåret konsentrere seg om å forbedre opplegget i norsk, matematikk og engelsk. Med utgangspunkt i fagplanen har de som mål å legge til rette for et bedre tilpasset opplegg i de ovennevnte fagene. Å vurdere effekten av de ulike målene i prosjektet har vært en svært lærerik prosess som bør være av interesse både for plangruppa, lærerteamet, rektor og Fau også i den framtidige skolebaserte vurderinga.

8.4 Markedsføring av skolen

Nes ungdomsskole har i flere sammenhenger lagt vekt på å markedsføre sitt utviklingsarbeid utad – her følger tre eksempler på et lærerpersonale som viser evne og vilje til å ta utfordringer.

- I heftet *”Med mål og mappe ... Elevvurdering på Hedemarken”* er det gitt en kort presentasjon av skolen og de utviklingsområdene man jobber med (Bjørklund m fl 2001). Heftet ble lagt ut 7. mars 01 på en konferanse om elevvurdering i grunnskolen i Hamar. På denne konferansen hadde rektor og to av lærerne en presentasjon av skolen. De orientere om arbeidsmåter, temahefter og organisering av skolen.
- Den 23. mars 01 hadde ungdomsskolen *”Kommunebesøk”* av Statens utdanningskontor Hedmark, skolekontoret samt ordfører i Ringsaker. Rektor, lærere, elever og Fau benyttet anledningen godt og gav en informativ presentasjon av ”nye Nes ungdomsskole” og svarte på

spørsmål fra de frammøtte fra utdanningskontoret og kommuneadministrasjonen.

- Gjennom invitasjon til å delta på *Landskonferansen i skolebasert vurdering* 16.-17. september 2002 på Høgskolen i Lillehammer, har skolen i tillegg fått en mer langsiktig utfordring om å presentere vurderingen av forsøks- og utviklingsarbeidet ved ”nye Nes ungdomsskole” overfor et større publikum av skoleforskere, lærere m fl.

8.5 Nye utfordringer

Et spørsmål som personalet ved Nes ungdomsskole kan og bør stille med jevne mellomrom er følgende: Hva er kvalitet – er vi som personalet enige i hva vi legger i dette begrepet, og bør vi arbeide mer med å definere kvalitet i prosjektet i forhold til L97 og fagplanene i L97 – og videre:

- Hvordan følge opp den faglige biten versus mål i læreplanen?
- Hvordan evaluere erfaringene med prosjektarbeid og temaheftene?
- Hvordan utvikle og justere kriterier for prosjektveiledere?
- Hvordan sikre kvaliteten i læringsprosessen selv om elevene har forholdsvis liten erfaring med den nye måten å jobbe på?
- Hvordan opprettholde motivasjon og læring både for elever og lærere i det videre prosjektførløpet?
- Hvordan kan Fau trekkes mer aktivt inn i prosjektet?

I den videre skolebaserte vurderinga kan man også ta i bruk *alternative dokumentasjonsformer* ved siden av spørreskjemaer, f eks observasjon, intervju, loggbok, elevsamtale, mappevurdering og diagnostiske prøver. Jeg vil avslutte med å antyde mulighetene som ligger i de sistnevnte dokumentasjonsformene, om man ønsker å knytte direkte forbindelse mellom elev- og skolevurdering, og slik sett styrke et av de overordnede perspektivene både i L97 og i skolens prosjekt – nemlig tilpassa opplæring.

Mappevurdering er en metode for autentisk måling av elevenes evner i klasserommet, og det synes som metoden i meget høy grad måler det den skal måle (god validitet). Metoden gir derimot ikke helt pålitelige målinger (lav reliabilitet) idet subjektivt skjønn bevirker at det ikke er sikkert at to personer uavhengig av hverandre ville gi lik bedømmelse av innholdet i den samme elevens mappe. (Taube 2000:20, se også KUF 1998 og Dysthe 1999).

I tillegg til mappevurdering med valid vurdering av elevenes utvikling og læring over tid, vil vi i framtida også ha behov for velprøvde og pålitelige *diagnostiske prøver* (høy reliabilitet) f eks ved kartlegging av ferdigheter i norsk og matematikk. Både skolemyndigheter og lærere trenger pålitelig kartlegging for å kunne analysere elevenes resultater og justere undervisning og andre tiltak etter hvert som faglige vurderinger tilsier det. (Op cit:19-22).

I følge Fuglestad (1999) kan det være grunnlag for å hevde at systematisk gjennomførte samtaler mellom lærer og alle elever på en skole er en ny pedagogisk sjanger. Som pedagogisk fenomen er *elevsamtalen* mangetydig

og kan praktiseres og forstås på flere ulike måter. Gjennom erfaringen med samtaleintervjuer med elever hevder han at kanskje er det nettopp det mellommenneskelige og *dialogiske* som gir kraft og mening til elevsamtalen. ”Og kanskje er dialogen det sentrale om elevsamtalen som pedagogisk sjanger skal verta ei viktig del av arbeidet med læringsmiljø og skolekulturen” (Fuglestad 1999:127).

Løkensgard Hoel (1995) har gjennom sin forskning gitt viktige bidrag til elevsamtaler og samtalenes betydning i tekstutvikling, gjennom *responsamtaler*. Det er blant annet dynamikken i denne virksomheten og betydningen av ulike måter å respondere på som er Hoel’s forskningsfokus. Hun viser til hvordan utvidet respons som et samordnende element oppfordrer til undring, spørsmål, fantasi, vurdering og kritisk tenkning. Limstrand (1996:18) legger hovedvekten på elevsamtalen som en *utviklingssamtale*: ”En samtale som har til hensikt å utvikle både elev og lærer, skole og samfunn. Utviklingsbegrepet er målbærende og retningsgivende og innebærer også refleksjon, handling og vurdering.”

Lillejord (1999) viser hvordan elevsamtalen danner utgangspunkt for arbeid med skolen sin kultur på alle nivå: relasjonen lærer–elev og elev–elev, relasjonen lærer–klasse og lærer–lærer, og slik kan inngå som et element i arbeid med *skolevurdering*. Tobiassen (1997 og 1999) har innført betegnelsen *vurderingsdialog* for å karakterisere at forholdet lærer/elev skal være et gjensidig forhold og at vurderingsprosessen skal medvirke til kompetanseutvikling hos begge parter.

Å styrke *bredden* i dokumentasjon av elevenes læring er en målsetting som trer tydelig fram i departementets Rettledning til L97/L97S: Elevvurdering (KUF 1998 kap 2.5 og 2.6). Å styrke bredden i forståelseslæring har lenge stått sentralt innenfor pedagogisk og psykologisk forskning. En av de som har fokusert klartest på intelligensteori, forståelsesorientert undervisning og kreativitet i sine publikasjoner er Howard Gardner (Sjøbakken 1998).

For utdypende studier av aktuelle problemstillinger i tilknytning til temaet *skolebasert vurdering* det siste tiåret i Norge, ut over det som er drøftet i denne rapporten, – se innføring (Ålvik 1993), praktiske erfaringer (Tiller 1993), vurderingsinstrumenter (Næss 1994), håndbok (KUF 1994), forslag til nasjonalt vurderingssystem (KUF 1997), nasjonal strategi for vurdering og kvalitetsutvikling (St meld nr 28 (1998-99), vurdering i et reformperspektiv etter R94 og R97 (Fuglestad 1999) og vurdering i et komparativt perspektiv (Sjøbakken 2001).

Forsøks- og utviklingsarbeidet ved Nes ungdomsskole er tidligere i rapporten drøftet i lys av begrepene intern og ekstern vurdering. Vurderingsarbeidet kan også ses i lys av Nes ungdomsskoles behov for veiledning og faglig oppdatering særlig i den førte fasen av prosjektet. Samarbeidsavtalen med høgskolen var basert på bestilling med utgangspunkt i *lokalt kompetansebehov* ved ungdomsskolen. En slik tenkning finner vi i (NOU 1997:25) som benytter begrepet skreddersøm for å betegne spesielt tilrettelagte tilbud overfor avgrensa målgrupper i utredningen om Kompetansereformen. For nærmere drøfting av utfordringer i lys av Kompetansereformen (se Sjøbakken 2000).

I tillegg kan vurderingsdialogen ses i lys av *forskende partnerskap*, i kombinasjonen aksjonsforskning/ aksjonslæring (Tiller 1999). Innenfor skoleforskning handler metoden om nært samarbeid i og rundt forskningsprosessen, mellom profesjonsforskere og forskende praktikere (her lærere). Når man forsker i partnerskap går man sammen om å studere materialet med felles, men samtidig forskjellige briller, mens man søker etter svar og konstruerer nye spørsmål underveis i lærings- og forskningsprosessen. Tiller (1999:9) beskriver forskende partnerskap i det pedagogiske landskap som det å sette nye spor og søke nye stier.

Begrepet aksjonslæring er hentet fra (Revans 1982), som argumenterer for en metode hvor selvutviklingsaspektet står sentralt, ved at personene i en organisasjon utvikler seg sjøl og sin organisasjon gjennom møter, diskusjoner og vurdering fra andre. Med det grunnlaget som er lagt så langt i denne prosessen synes Nes ungdomsskole å være et godt stykke på riktig vei mot de målene de har satt for prosjektet. Undertegnede takker for samarbeidet med alle parter i skolemiljøet og ønsker lykke til på veien videre for ”nye Nes ungdomsskole”.

Litteratur

- Bjørklund, Anne-Randi m fl (red) (2001): *Med mål og mappe ... Elevvurdering på Hedemarken*. Gjøvik: Mariendal Offsettrykkeri AS.
- Dysthe, Olga (1999): Mappevurdering som læringsform og sammenhengen med kunnskaps- og læringssyn. I Fuglestad, Otto Laurits m fl red): *Reformperspektiv på skole- og elevvurdering*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Endrerud, Terje (1990): *Ansvarslæring*. Universitetsforlaget.
- Fuglestad, Otto Laurits m fl red (1999): *Reformperspektiv på skole- og elevvurdering*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Grepperud, Gunnar (red) (2000): *Tre års kjedsomhet? Om å være elev i ungdomsskolen*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Gundem, Bjørg Brandtzæg (1998): *Skolens oppgave og innhold: en studiebok i didaktikk*. 4. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hellevik, Ottar (1980): *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget. 4 utgave.
- Hoel, Torlaug Løkensgard (1995): *Elevsamtaler om skriving i vidaregåande skole. Responsgrupper i teori og praksis*. Dr avhandling. Universitetet i Trondheim: Det historisk- filosofiske fakultet.
- Koritzinsky, Theo (2000): *Pedagogikk og politikk i L97: Læreplanens innhold og beslutningsprosessene*. Universitetsforlaget.

- KUF (1994): *Underveis. Håndbok i skolebasert vurdering grunnskole og videregående skole*. Oslo: Akademika AS.
- KUF (1996): *Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen*. (L97).
- KUF (1997): *Forslag til Nasjonalt vurderingssystem for grunnskolen*. Utvalgets innstilling.
- KUF (1998): *Rettleiing til L97/L97S: Elevvurdering*.
- KUF (1999): *Forskrift til opplæringslova*.
- Lillejord, Sølvi (1999): Skolevurdering er skoleutvikling og organisasjonslæring. I Fuglestad, Otto Laurits m fl red: *Reformperspektiv på skole- og elevvurdering*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Limstrand, Kirsten (1996): *Elevsamtalen - et bedre utgangspunkt for læring og utvikling*. Oslo: Praxis Forlag.
- Nes ungdomsskole (2000): *Virksomhetsplan for Nes ungdomsskole 2000/2001*.
- Nes ungdomsskole (2000b): *Søknad om midler til forsøks og utviklingsarbeid ved Nes ungdomsskole*. Stavsjø: 20.03.00.
- Næss, Gunnar (1994): *Vurdering til det bedre. Materiell for skolevurdering*. VAAR-Prosjektet. Pedagogisk senter i Kristiansand. Oslo: Praxis forlag.
- Revans, Reginald W (1982): *The Origins and Growth of Action Learning*. Lund: Cartwell Bratt/Studentlitteratur.
- Seljelid, Terje (red) (1994): *Med Iver og Lyst. Beskrivelse og vurdering av et prosjekt om motivasjon i skolen*. Hamar: Kapére Forlag.
- Sjøbakken, Ola Johan (1994): De høymotiverte elevene. I Seljelid, Terje (red): *Med Iver og Lyst. Beskrivelse og vurdering av et prosjekt om motivasjon i skolen*. Hamar: Kapére Forlag.

- Sjøbakken, Ola Johan (1998): De mange intelligensers pedagogik. *Nordisk Pedagogik* nr 2.
- Sjøbakken, Ola Johan (2000): *Konfeksjon eller skreddersøm? Et studium i voksenpedagogikk*. Høgskolen i Hedmark: Rapport nr 11.
- Sjøbakken, Ola Johan (2001): *Ekstern og intern vurdering i skolesystemet i Nederland. Et komparativt perspektiv*. Høgskolen i Hedmark: Rapport nr 5.
- St meld nr 28 (1998-99): *Mot rikare mål: Om einskapsskolen, det likeverdige opplæringstilbudet og ein nasjonal strategi for vurdering og kvalitetsutvikling i grunnskolen og den vidaregåande opplæringa*. KUF.
- Taube, Karin (2000): *Mappevurdering: Undervisningsstrategi og vurderingsredskap*. Tano Aschehoug. 2. utgave.
- Tiller, Tom (1993): *Vurder selv. Skolevurdering i praksis*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Tiller, Tom (1999): *Aksjonslæring. Forskende partnerskap i skolen*. Høgskoleforlaget.
- Tobiassen, Johnny (1997): *The Evaluation Dialogue. Informal evaluation between the demand of documentation and the learning situation of the pupils*. Paper. The 6th National Conference in Educational Research in Collaboration with the International Network "PACT", Oslo 20–22 mai.
- Tobiassen, Johnny (1999): Elevsamtalen som vurderingsdialog. I Fuglestad, Otto Laurits m fl red: *Reformperspektiv på skole- og elevvurdering*. Bergen: Fagbokforlaget.

Tønnessen, Liv Kari B m fl (1999): *Kryssende veg har forkjørsrett?*

”Rapport om et forprosjekt: Elevvurdering uten karakterer på ungdomstrinnet”. Høgskolen i Agder.

Ålvik, Trond (red) (1993): *Skolebasert vurdering - en innføring*.

Oslo: Ad Notam Gyldendal. 2 utgave.

Vedlegg

1. Spørreskjema for elever
2. Spørreskjema for foreldre

Skolevurderings-skjema for elever

Kryss av i den rubrikken som passer:

	ja, alltid	nesten alltid	av og til	ikke ofte nesten aldri	nei aldri
1. Jeg gleder meg hver dag til å gå på skolen					
2. Jeg liker godt det vi arbeider med i den elevstyrte tida					
3. Jeg liker godt det vi arbeider med i den lærerstyrte tida					
4. Jeg liker godt de hjemmeoppgavene jeg har					

Kryss av for det dere synes er dekkende for følgende påstand:

	ja, helt riktig	nesten riktig	verken riktig eller galt	nesten galt	nei helt galt
5. Lærerne legger til rette for at elevene skal yte sitt beste					
6. Skolen legger vekt på at elevene i sin oppførsel tar hensyn til medelever					
7. Skolen legger vekt på at elevene tar hensyn til lærerne					
8. Skolen legger vekt på at elevene tar hensyn til andre som de har kontakt med					
9. Skolen legger vekt på trygghet for elevene					
10. Skolen legger vekt på kameratskap i elevflokk					
11. Skolen skaper positive holdninger til friluftsliv gjennom friluftslivsutvikningene					
12. Skolen legger forholdene til rette for at elevene skal lære gode arbeidsvaner					
13. Skolen legger forholdene til rette for at elevene skal lære å samarbeide					
14. Skolen legger vekt på fag					
15. Elevene får være med å bestemme over skolehverdagen					
16. Elevråd og klasseråd fungerer godt					

1- Angi i en skala fra 1 til 5 hvor enig /uenig du er i utsagnet
Sett - O - rundt svaret

	Helt enig				Helt uenig
16. Jeg synes ordningen med elevkantine er et godt tilbud	1	2	3	4	5
17. Jeg synes biblioteket er et godt arbeidsrom	1	2	3	4	5
18. Jeg synes vi lærer mye ved å kunne bruke datarommet	1	2	3	4	5
19. Jeg synes at vi lærer gode arbeidsvaner i den elevstyrte tida	1	2	3	4	5
20. Jeg synes temaheftene er en fin måte å tilrettelegge arbeidet på	1	2	3	4	5

Kommentarer/til enkeltspørsmål

Skolevurderings-skjema for foreldre

Kryss av i den rubrikken som passer:

	ja, alltid	nesten alltid	av og til	ikke ofte nesten aldri	nei aldri
1. Min datter/sønn gleder seg hver dag til å gå på skolen					
2. Min datter/sønn liker godt det vi arbeider med i den elevstyrte tida					
3. Min datter/sønn liker godt det vi arbeider med i den lærerstyrte tida					
4. Min datter/sønn liker godt de hjemmeoppgavene hun /han har					

Kryss av for det dere synes er dekkende for følgende påstand:

	ja, helt riktig	nesten riktig	verken riktig eller galt	nesten galt	nei helt galt
5. Lærerne legger til rette for at elevene skal yte sitt beste					
6. Skolen legger vekt på at eleven i sin oppførsel tar hensyn til medelever					
7. Skolen legger vekt på at elevene tar hensyn til lærerne					
8. Skolen legger vekt på at eleven tar hensyn til andre som de har kontakt med					
9. Skolen legger vekt på trygghet for elevene					
10 Skolen legger vekt på kameratskap i elevflokk					
11. Skolen skaper positive holdninger til friluftsliv gjennom sitt opplegg i faget					
12. Skolen legger forholdene til rette for at elevene skal lære gode arbeidsvaner					
13. Skolen legger forholdene til rette for at elevene skal lære å samarbeide					
14. Skolen legger vekt på formidling av faglige kunnskaper					
15. Skolen legger forholdene til rette for et meningsfylt samarbeid mellom hjem og skole.					

1- Angi i en skala fra 1 til 5 hvor enig /uenig du er i utsagnet
Sett - O - rundt svaret

	Helt enig				Helt uenig
16. Jeg synes ordningen med elevkantine er et godt tilbud	1	2	3	4	5
17. Jeg synes biblioteket er et godt arbeidsrom for elevene	1	2	3	4	5
18. Jeg synes elevene lærer mye ved å kunne bruke datarommet	1	2	3	4	5
19. Jeg synes at eleven lærer gode arbeidsvaner i den elevstyrte tida	1	2	3	4	5
20. Jeg synes temaheftene er en fin måte å tilrettelegge arbeidet på	1	2	3	4	5

Kommentarer/til enkeltspørsmål
